

Akty prawne i dokumenty

The 1834 Poor Law Amendment Act, <http://www.workhouses.org.uk/poorlaws/1834intro.shtml> [dostęp: 25.03.2016].

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, „Rocznik Integracji Europejskiej”, 2010, nr 4, s. 345–382.

Informator dla osób niepełnosprawnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ZUS, Warszawa 2014.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r., Dz.U. z 2015 r., poz. 2082, Dział III, art. 128–129.

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych, <https://www.rpo.gov.pl/pl/konwencja-o-prawach-osob-niepelnosprawnych> [dostęp: 29.02.2016].

Lewandowski P., Kamińska A., In-work poverty in Poland: diagnosis and possible remedies, IBS, 2015, dokument przygotowany w ramach Pomocy Technicznej Banku Światowego dla Rządu RP w obszarze Aktywizacja i Zabezpieczenie Społeczne, <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/01/23800056/in-work-poverty-poland-diagnosispossible-remedies> [dostęp: 1.03.2016].

Ministerstwo Finansów, Ulga rehabilitacyjna (broszura informacyjna), 2016, http://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/5203586/ULOTKA-ulga_rehabilitac_2016.pdf [dostęp: 10.03.2016].

MPiPS, Biuletyn Informacji Publicznej, <http://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/seniorzy/art,7321,119-domow-senior-wigor.html> [dostęp: 23.04.2016].

MPiPS, Informacja o wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2014 r. (sygn. akt SK 7/11) w sprawie zgodności z Konstytucją art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym do 13 października 2011 r., Warszawa, dnia 27 listopada 2014 r., <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzinz-dziecni/swiadczenia-rodzinne/komunikaty-dotyczace-swadczen-rodzinnnych/informacja-o-wyroku-trybunalu-konstytucyjnego-z-dnia-18-listopada--2014-r--sygn-aktsk-711-w-sprawie-zgodnosci-z-konstytucja-art-17-ust-5-pkt-4-ustawy--o-swadczeniachrodzinnnych-w-brzmieniu-obowiazujacym-do-13-pazdziernika-2011-r/> [dostęp: 25.03.2016].

MPiPS, Komunikat dotyczący kolejności ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy przez osoby uprawnione do tego świadczenia, <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecni/swiadczenia-rodzinne/komunikaty-dotyczace-swadczen-rodzinnnych/komunikat-dotyczacy-kolejnosci-ubiegania-sie-o-specjalny-zasilek-opiekunczy-przezosoby-uprawnione-do-tego-swadczenia/> [dostęp: 30.03.2016].

MPiPS, Komunikat w sprawie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego dla współmałżonka osoby niepełnosprawnej, <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecni/swiadczenia-rodzinne/komunikaty-dotyczace-swadczen-rodzinnnych/omunikatwsprawieprawadospecialnegozasikuopiekuczegodlawspmaonkaosobyniepenosprawnej> [dostęp: 29.03.2016].

MPiPS, Polityka rodzinna, <https://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/swiadczeniarodzinnne/art,7038,zlotowka-za-zlotowke.html> [dostęp: 23.04.2016].

MPiPS, Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw – Wariant II – wersja na Stały Komitet Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2014 r., <http://www.mpips.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnych/projektyustaw/pomoc-spoeczna/projekt-zalozen-projektu-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-pomocyspoecznej-oraz-niektorych-innych-ustaw/#akapit6> [dostęp: 29.03.2016].

MPiPS, Specjalny zasiłek opiekuńczy, Biuletyn Informacji Publicznej, <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/swiadczenia-rodzinne/rodzaje-i-wysokosc-swadczenrodzinnych-kryteria-uzyskania/swiadczenia-opiekuncze/specjalny-zasilek-opiekunczy/> [dostęp: 30.01.2015].

MPiPS. Departament Polityki Rodzinnej, Informacja o realizacji świadczeń rodzinnych w 2009 roku, Warszawa, czerwiec 2010, <https://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/swiadczenia-rodzinne/informacje-statystyczne/> [dostęp: 20.03.2016].

MPiPS. Departament Polityki Rodzinnej, Informacja o realizacji świadczeń rodzinnych w 2011 roku, Warszawa, czerwiec 2012, <https://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/swiadczenia-rodzinne/informacje-statystyczne/> [dostęp: 20.03.2016].

Najwyższa Izba Kontroli, Informacja o wynikach kontroli kierowania osób do domów pomocy społecznej i finansowania ich pobytu przez organy samorządu terytorialnego, Warszawa, marzec 2010, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,1590,vp,1777.pdf> [dostęp: 29.02.2016].

Najwyższa Izba Kontroli, Informacja o wynikach kontroli. Opieka nad osobami starszymi w dziennych domach pomocy, Warszawa, maj 2017.

Najwyższa Izba Kontroli, Informacja o wynikach kontroli. Świadczenie pomocy osobom starszym przez gminy i powiaty, Warszawa, luty 2016 r., <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-swadczeniu-pomocy-osobom-starszym.html> [dostęp:15.05.2016].

Najwyższa Izba Kontroli, Koordynacja polityki rodzinnej w Polsce, Warszawa, czerwiec 2015, <https://www.nik.gov.pl/plik/id,9100,vp,11306.pdf> [dostęp: 3.03.2016].

Petycja P8-18/13 dotycząca podjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych z tytułu ustania osobistej opieki nad niepełnosprawnym, <http://www.senat.gov.pl/petycje/wykaz-tematow-petycji/petycja,97.html> [dostęp: 10.09.2015].

PK EAPN, Opinia Polskiego Komitetu EAPN w sprawie projektu ustawy o świadczeniach rodzinnych, Warszawa, 29 listopada 2013 r., <http://www.eapn.org.pl/aktualnosci/opinia-polskiego-komitetu-eapn-w-sprawie-projektu-ustawy-o-zmianie-ustawy-oswiadczeniach-rodzinnych/> [dostęp: 25.03.2016].

Poradnik dla opiekunów osób starszych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Pełnomocnik Rządu ds. społeczeństwa obywatelskiego, <http://www.spoleczenstwoobywatelskie.gov.pl/poradnik-dla-opiekunow-osob-starszych-0> [dostęp: 8.03.2016].

Postulaty złożone w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dnia 19 marca 2015 roku, <http://www.opiekunowie.pw/> [dostęp: 29.03.2016].

Program polityki rodzinnej Prezydenta, <http://www.prezydent.pl/archiwum-bronislawa-komorowskiego/dla-rodziny/program-polityki-rodzinnej-prezydenta-rp/> [dostęp: 29.02.2016].

Program wieloletni Senior-WIGOR na lata 2015–2020, Monitor Polski z dn. 13 kwietnia 2015, poz. 341.

Projekt ustawy o pomocy osobom niesamodzielnym z 21 listopada 2014 r., <http://mieczyslawaugustyn.pl/wp-content/uploads/2014/12/projekt-21-11-2014.pdf> [dostęp: 10.03.2016].

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw z dnia 5 sierpnia 2014 r., <http://www.mpips.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnych/projekty-ustaw/pomoc-spoeczna/projekt-zalozen-projektu-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-pomocy-spoecznej-oraz-niektorych-innych-ustaw-/#akapit6> [dostęp: 3.04.2016].

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 26 lipca 2012 r., <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/24051/24054/24055/dokument44025.pdf> [dostęp: 21.03.2016].

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dn. 13 marca 2015, <https://www.mpips.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnych/projekty-ustaw/polityka-rodzinna/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-swiadczeniach-rodzinnych-oraz-niektorych-innych-ustaw1/> [dostęp: 10.03.2016].

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych z 30 października 2013 r., <http://www.mpips.gov.pl/archiwum-projekty-aktow-prawnych/archiwum-projektyustaw/polityka-rodzinna/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-swiadczeniach-rodzinnych-oraz-o-zmianie-niektorych-innych-ustaw/> [dostęp: 3.03.2016].

Projekt ustawy rodzinnej, http://www.prezydent.pl/archiwum-bronislawa-komorowskie_go/dla-rodziny/projekt-ustawy-rodzinnej/ [dostęp: 22.04.2016].

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej, Dz.U. z 2013 r., poz. 1480.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, Dz.U. z 2013 r., poz. 1565.

Rzecznik Praw Obywatelskich, Realizacja przez Polskę zobowiązań wynikających z ratyfikacji konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Sprawozdanie Rzecznika Praw Obywatelskich 2012–2014, 2015, https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/PROJEKT%20sprawozdania%20RPO%20z%20realizacji%20KPON_0.pdf [dostęp: 29.02.2016].

Rzecznik Praw Obywatelskich, Wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich do Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 24 czerwca 2013 roku.

Sprawozdanie przedstawiane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z postanowieniami artykułu 35 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych z działań podjętych w celu wprowadzenia w życie jej postanowień. W sprawozdaniu przedstawione zostały prawo i realizowane programy według stanu w 2012 i 2013 r., w możliwym zakresie podane zostały informacje za 2014 r., www.mpips.gov.pl/download/gfx/.../!%20Sprawozdanie%20.pdf [dostęp: 29.02.2016].

Uchwała nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin Za życiem (Dz.U. poz 1250).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Dz.U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, Dz.U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. z 2 lipca 2008 r. Nr 115, poz. 728 – tekst jednolity.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. z 2015 r., poz. 149.

Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2012 r., poz. 1548.

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych, Dz.U. Nr. 219, poz. 1706 z późn. zm.

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, Dz.U. z 2014 r., poz. 567.

Ustawa z dnia 6 października 2016 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. z 2016 r., poz.1940).

Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu Za życiem.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2006 r., sygn. akt P 23/05, Dz.U. z 2006 r. Nr 209, poz. 1550.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2008 r., sygn. akt P 27/07, Dz.U. z 2008 r. Nr 138, poz. 872.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt K 27/13. Uzasadnienie, http://ipo.trybunal.gov.pl/ipo/Sprawa?sprawa=11859&dokument=9993&cid=1#uzasadnienia_czesc_9993_III [dostęp: 30.3.2016].

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, Dz.U. z 2014 r., poz. 1443.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego, z dnia 18 listopada 2014 r. (sygn. akt SK 7/11) w sprawie zgodności z Konstytucją art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym do 13 października 2011 r.

Wystąpienie RPO do MPiPS ws. zasiłku dla osób opiekujących się współmałżonkiem z 27 maja 2014 roku, https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Do_MPiPS_ws_zasilku_dla_osob_%20opiekujacych_sie_%20wspolmalzonkiem.pdf [dostęp: 29.03.2016].

Wystąpienie RPO do MPiPS ws. ograniczeń w dostępie do świadczeń opiekuńczych z 21.01.2015, <http://www.rpo.gov.pl/pl/content/do-mpips-ws-ograniczen-w-dostepie-do-swadczen-opiekunczych> [dostęp: 25.03.2016].

Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014–2020, Monitor Polski z dn. 4 lutego 2014, poz. 118.

Zarządzenie Ministra Zdrowia z dn. 9 lutego 2007 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania projektu ustawy o społecznym ubezpieczeniu pielęgnacyjnym, Dz.Urz. MZ z 2007 r. Nr 3, poz. 7.

ZUS, Emerytury i renty. Dodatki do emerytur i rent, <http://www.zus.pl/default.asp?p=1&id=52> [dostęp: 25.03.2016].

ZUS, Zasiłek opiekuńczy, <http://www.zus.pl/default.asp?p=4&id=433> [dostęp: 5.03.2016].

Źródła danych statystycznych

Eurostat, In-work poverty in the EU, 2010.

GUS, Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w 2014 r., Warszawa 2015, <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/ubostwo-ekonomiczne-w-polsce-w-2014-r-14,2.html> [dostęp: 29.03.2016].

GUS, Ubóstwo ekonomiczne w Polsce w latach 2013 i 2014, GUS, Warszawa 2015.

GUS, Stan zdrowia ludności Polski w 2009 r., GUS, Warszawa 2011.

Smarter, greener, more inclusive? Indicators to support Europe 2020 Strategy, „Eurostat Statistical Books”, ISSN 2363-2208, 2015.

Raporty i ekspertyzy

ANCIEN, raport A.R. Mori, Technological solutions potentially influencing the future of long-term care, „Enepri Research Report”, No. 114, April 2012, <http://www.ancien-longtermcare.eu/sites/default/files/RR%20No%20114%20 ANCIEN%20WP4 %20Technological%20olutions.pdf> [dostęp: 12.03.2016].

Bakalarczyk R., Zagrożenie ubóstwem osób niesamodzielnych i ich opiekunów oraz instrumenty przeciwdziałania, Polski Komitet EAPN, Warszawa 2013.

Błędowski P., Zaspokojenie potrzeb opiekuńczych ludzi starych, w: Strategie działania w starzejącym się społeczeństwie. Tezy i rekomendacje, red. B. Szatur-Jaworska, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2012, s. 55–62.

Błędowski P., Pędich W. et al., Eurofamcare. National Background Report for Poland, July 2004, http://www.monitoringris.org/documents/tools_nat/nabare/nabare_poland_rc1_a4.pdf [dostęp: 3.03.2016].

D. Bouget, S. Spasova, B. Vanhercke, Work-life balance measures for persons of working age with dependent relatives in Europe. A study of national policies 2016, Komisja Europejska, 2016.

Colombo F. et al., Help wanted? Providing and paying for long-term care, OECD, Paris 2011, http://ec.europa.eu/health/reports/docs/oecd_helpwanted_en.pdf [dostęp: 13.03.2016].

Comas-Herrera A. et al., The long-term care system in England, „Enepri Research Report”, No. 74. Contribution to WP1 of the Ancien Project, May 2010.

Eurofound, Working and caring: Reconciliation measures in times of demographic change, October 2015.

Eurostat, In-work poverty in the EU, 2010.

Golinowska S., The long-term care system in Poland, „Enepri Social Report”, No. 83, June 2010, [http://www.ancien-longtermcare.eu/sites/default/files/ENEPRI%20RR%20No%2083%20\(ANCIEN%20-%20Poland\).pdf](http://www.ancien-longtermcare.eu/sites/default/files/ENEPRI%20RR%20No%2083%20(ANCIEN%20-%20Poland).pdf) [dostęp: 3.03.2016].

Health and long-term care in European Union. Report, Special Eurobarometer 283/Wave 67.3 – TNSOpinion & Social, 2007, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_283_en.pdf [dostęp: 18.02.2016].

Kozek W., Płaca minimalna i godzinna stawka minimalna – wpływ na przeciwdziałanie i ograniczanie ubóstwa pracowników w Polsce z uwzględnieniem innych instrumentów, ekspertyza przygotowana w ramach projektu „EAPN Polska – wspólnie budujemy Europę Socjalną”, 2014, http://www.eapn.org.pl/wp-content/uploads/2014/02/Ekspertyza_Kozek.pdf [dostęp: 1.03.2016].

Lewandowski P., Kamińska A., In-work poverty in Poland: diagnosis and possible remedies, IBS, 2015, dokument przygotowany w ramach Pomocy Technicznej Banku Światowego dla Rządu RP w obszarze Aktywizacja i Zabezpieczenie Społeczne, <http://documents.worldbank.org/curated/en/2015/01/23800056/in-work-poverty-poland-diagnosis-possible-remedies> [dostęp: 1.03.2016].

Opiekunowie rodzinni osób starszych – problemy, potrzeby, wyzwania dla polityki społecznej. Raport z badania, oprac. M. Szlązak, A. Piłat, J. Sarata, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Kraków 2015.

Ośrodki opieki długoterminowej w świadomości Polaków – opinie i wyzwania, MEDI-system, Warszawa 2015, http://kigs.org.pl/wp-content/uploads/2014/08/medisystem-RAPORT_11.02.2015_newsletter.pdf [dostęp: 5.03.2016].

PK EAPN, Opinia Polskiego Komitetu EAPN w sprawie projektu ustawy o świadczeniach rodzinnych, Warszawa, 29 listopada 2013 r., <http://www.eapn.org.pl/aktualnosci/opinia-polskiego-komitetu-eapn-w-sprawie-projektu-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-swiadczeniach-rodzinnych/> [dostęp: 25.03.2016].

Raport Millward Brown na zlecenie firmy Promedica 24, Opieka nad osobami starszymi, 2013.

Strategie działania w starzejącym się społeczeństwie. Tezy i rekomendacje, red. B. Szatur-Jaworska, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2012.

Working and poor. EAPN position paper on in-work poverty, November 2013.

Monografie i opracowania

Anioł W., Europejskie modele polityki społecznej: czynniki i kierunki zmian, w: Strategie rozwoju Unii Europejskiej, red. J. Adamowski, K.A. Wojtaszczyk, Oficyna Wyd. Aspra-JR, Warszawa 2010, s. 351–388.

Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce, red. M. Mossakowska, A. Więcek, P. Błądowski, Termedia, Poznań 2012.

Bakalarczyk R., System oparty na niewspomaganej rodzinie, w: idem et al., Niepełnosprawność: problemy opieki. Warszawskie Debaty o Polityce Społecznej, Friedrich-Ebert-Stiftung, Przedstawicielstwo w Polsce, Fundacja Międzynarodowe Centrum Badań i Analiz (ICRA), Warszawa 2015, s. 10–18.

- Bakalarczyk R., Tworzenie się systemu opieki długoterminowej w Polsce – między służbą zdrowia a pomocą społeczną, w: Współczesne tendencje w pomocy społecznej i pracy socjalnej, red. M. Grewiński, J. Krzyszkowski, Warszawa 2011, s. 42–50.
- Błądowski P., Przesłanki demograficzne wprowadzenia nowej formuły organizacji i finansowania opieki długoterminowej w Polsce, w: Opieka długoterminowa w Polsce. Opis, diagnoza, rekomendacje, red. M. Augustyn, wydruk staraniem i ze środków Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej RP, Warszawa 2010, s. 16–32
- Bojanowska E., Opieka nad ludźmi starszymi, w: Przygotowanie do starości. Polacy wobec starzenia się, red. P. Szukalski, Fundacja ISP, ZUS, Warszawa 2009, s. 207–230.
- Bykowska G., Kula G., Morawski L., Ryzyko ubóstwa osób starszych, Wyd. CeDeWu, Warszawa 2011.
- Caregiving contexts. Cultural, familial, and societal implications, red. M.E. Szinovacz, A. Davey, Springer Publishing Company, New York 2008.
- Czekanowski P., Społeczne aspekty starzenia się ludności w Polsce. Perspektywa socjologii starości, Wyd. Uniw. Gdańskiego, Gdańsk 2012.
- Dzienisiuk D., Renty w systemie ubezpieczeń społecznych, w: Ubezpieczenia społeczne w procesie zmian. 80 lat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, red. K.W. Frieske, E. Przychodaj, IPISS, Warszawa 2014, s. 169–186.
- Esping-Andersen G., Social foundations of postindustrial economies, Oxford University Press, Oxford 1999. <https://doi.org/10.1093/0198742002.001.0001>
- Esping-Andersen G., Społeczne podstawy gospodarki postindustrialnej, tłum. R. Włoch, Wyd. WSP TWP, Elipsa, Warszawa 2010.
- Europa socjalna. Iluzja czy rzeczywistość?, red. W. Anioł, M. Duszczyk, P.W. Zawadzki, Oficyna Wyd. Aspra-JR, Warszawa 2011.
- Grabusińska Z., Domy pomocy społecznej w Polsce, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2013.
- Hoffman F., Rodrigues R., Informal carers. Who take care for them?, European Centre for Social Welfare and Research, April 2010.
- Iwański R., Opieka długoterminowa nad osobami starszymi, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2016.
- Jabłoński L., Wysokińska-Miszczuk J., Podstawy gerontologii i wybrane zagadnienia z geriatry, Wyd. Czelej, Lublin 2000.
- Jarczewski A., Teleopieka w społeczeństwie informacyjnym, Projekt Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera, <http://www.ajarczewski.republika.pl/teleopieka/teleopieka.htm> [dostęp: 12.03.2016].
- Kelm A., Pedagogika opiekuńcza, w: Pedagogika opiekuńcza. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, red. E. Jundziłł, R. Pawłowska, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2008, s. 19–30.
- Księżpolski M., Polska polityka społeczna na tle modeli występujących w Europie, w: Europa socjalna. Iluzja czy rzeczywistość?, red. W. Anioł, M. Duszczyk, P.W. Zawadzki, Oficyna Wyd. Aspra-JR, Warszawa 2011, s. 261–287.

Łuczak P., Opieka długoterminowa w Polsce i w Republice Czeskiej, Wyd. Uniw. Ekonom. w Poznaniu, Poznań 2015.

Morgan F., Care and inequality: a conceptual and empirical perspective on the treatment of informal care as a social risk in England, Paper for the SPA Conference – Social Policy in an Unequal World, 2012.

Morgan F., The treatment of informal care as a social risk: an analysis of the unequal and inadequate protection of informal carers by state care policies in England, Paper for SPA Conference – Social Policy in the Spotlight: Change, Continuity and Challenge, Belfast 2015.

Mori A.R., Dandi R., The influence of technology on long-term care systems, „Enepri Policy Brief”, No. 10, February 2012,

<http://aei.pitt.edu/33806/1/ENEPRIPBNo10AncienWP4InfluenceofTechnology-Final-1.pdf> [dostęp: 12.03.2016].

Muszyński H., Opieka w systemie pojęć, w: Pedagogika opiekuńcza. Przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, red. E. Jundziłł, R. Pawłowska, Wyd. Harmonia, Gdańsk 2008, s. 89–106.

Nita M., Ubezpieczenie pielęgnacyjne w Republice Federalnej Niemiec. Idea i realizacja, w: O sytuacji ludzi starszych, red. J. Hryniewicz, Rządowa Rada Ludnościowa, Warszawa 2012, s. 159–189.

Opieka długoterminowa w Polsce. Ocena stanu obecnego oraz rozwiązania na przyszłość, red. A. Kozierkiewicz, K. Szczerbińska, Wspólny Rynek Medyczny, Wyd. Medyczne Termedia, Kraków–Poznań 2007.

Opieka długoterminowa w Polsce. Opis, diagnoza, rekomendacje, red. M. Augustyn, Wydruk. Staraniem i ze środków Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej RP, Warszawa 2010.

Pearson M., Jacob R., A good life in Old Age? Foreword, w: Monitoring and Improving Quality in Long-Term Care, OECD Health Policy Studies, OECD Publishing 2013, s. 3.

<https://doi.org/10.1787/9789264194564-1-en>

Raław M., Opiekunowie nieformalni. Krótkookresowa funkcjonalność nieopłaconej pracy, w: O sytuacji ludzi starszych, red. J. Hryniewicz, Rządowa Rada Ludnościowa, Warszawa 2012, s. 71–82.

Raław M., Opiekunowie rodzinni jako pracodawcy migrantek – nowi tradycjoniści z klasy średniej, w: Niewidzialna siła robocza. Migranci w usługach opiekuńczych nad osobami starszymi, red. P. Sobiesiak-Penszko, Fundacja Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2015, s. 115–149.

Rodrigues R., Leichsenring K., Winkelmann J., To make or to buy long-term care, European Centre of Social Research, 2014.

Senior w domu. Opieka długoterminowa nad niesprawnym seniorem, red. J. Twardowska-Rajewska, Wyd. Naukowe UAM, Poznań 2007.

Supińska J., Dylematy polityki społecznej, Warszawa 2014.

Szarfenberg R., Polityka społeczna Unii Europejskiej. Przewodnik, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych, 2014.

Uścińska G., Świadczenia z zabezpieczenia społecznego w regulacjach międzynarodowych i polskich. Studium porównawcze, IPISS, Warszawa 2005.

Więckowska B., Ubezpieczenie pielęgnacyjne, SGH Oficyna Wyd., Warszawa 2008.

Więckowska B., Szwabkiewicz E., Usługi społeczne w opiece długoterminowej, w: *Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce*, red. M. Grewiński, B. Więckowska, Dom Wyd. Elipsa, Wyd. WSP TWP, Warszawa 2011, s. 118–157.

Wilmowska-Pietruszyńska A., Stan zdrowia ludności Polski. Niepełnosprawność i niezdolność do samodzielnej egzystencji, w: *Opieka długoterminowa w Polsce. Opis, diagnoza, rekomendacje*, red. M. Augustyn, wydruk. staraniem i ze środków Klubu Parlamentarnego Platformy Obywatelskiej RP, Warszawa 2010, s. 33–53.

Wizner et al., Ocena stanu funkcjonalnego u osób w starszym wieku, w: *Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce*, red. M. Mossakowska, A. Więcek, P. Błędowski, Temida, Poznań 2012, s. 81–94.

Artykuły w gazetach i czasopismach

Bakalarczyk R., Dialog wokół opieki nad osobami niepełnosprawnymi, „Dialog. Pismo Dialogu Społecznego”, 2014, nr 3, s. 47–52.

Bakalarczyk R., Opieka długoterminowa wobec niepełnosprawnych dzieci, „Zabezpieczenie Społeczne. Teoria, Prawo, Praktyka”, 2013, nr 2, s. 37–54.

Bakalarczyk R., Polityka wsparcia rodzin z osobami niepełnosprawnymi. W cieniu wyroków Trybunału Konstytucyjnego RP i protestów społecznych, „Studia z Polityki Publicznej”, 2015, nr 1, s. 63–80.

Bakalarczyk R., Problemy jakości opieki długoterminowej w świetle najnowszego raportu OECD, „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2013, nr 9, s. 19–26.

Bakalarczyk R., Rodzina w zabezpieczeniu społecznym osób niesamodzielnych – przykład Szwecji, „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2014, nr 1, s. 8–18.

Bakalarczyk R., Ryzyko niesamodzielności jako przesłanka zabezpieczenia społecznego osoby niesamodzielnej i jej opiekuna, „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2013, nr 11, s. 2–9.

Bakalarczyk R., System pomocy osobom niesamodzielnym i ich opiekunom w Czechach, „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2014, nr 5, s. 27–37.

Bakalarczyk R., Zabezpieczenie osób niesamodzielnych w Niemczech, „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2014, nr 2, s. 26–33.

Błędowski P., Maciejasz M., Rozwój opieki długoterminowej w Polsce – stan i rekomendacje, „Nowiny Lekarskie”, t. 82, 2013, nr 1, s. 61–69.

Dethlefs N., Martin B., Japanese technology policy for aged care, „Science and Public Policy”, 2006, Vol. 33, No. 1, s. 47–57. <https://doi.org/10.3152/147154306781779163>

Garbat M., Pauperyzacja i powstanie polityki społecznej na przykładzie Anglii w epoce elżbietańskiej, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy”, 2013, z. 34, s. 25–34.

Makarzec P., Początki i rozwój ubezpieczeń społecznych, „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2009, nr 5, <http://www.zus.pl/files/prasa/Pocz%C4%85tki%20i%20rozw%C3%B3j%20ubezpiecze%C5%84.pdf> [dostęp: 25.03.2016].

Raław M., Młodzi uwięzieni. Bezdroża (nie)zależności na drodze do dorosłości, „Więź”, 2012, nr 11–12, s. 32–40.

Saxonberg S., From defamilization to degenderization. Toward a new welfare typology, „Social Policy & Administration”, 2013, vol. 47, No 1, s. 26–49. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9515.2012.00836.x>

Siporska A., Koordynacja opieki zdrowotnej i długoterminowej w Unii Europejskiej (seminarium w Centrali ZUS), „Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i Praktyka”, 2013, nr 7–8, s. 8–11.

Szarfenberg R., Modele polityki społecznej w teorii i praktyce, „Problemy Polityki Społecznej. Studia i Dyskusje”, 2009, t. 12, s. 15–55, <http://rszarf.ips.uw.edu.pl/problemypps/PPSSiD12.pdf> [dostęp: 25.03.2016].

Szumlicz T., Publiczne fundusze socjalne – istota oraz organizacja i funkcjonowanie w Polsce, „Studia z Polityki Publicznej”, 2004, nr 1, s. 81–100.

Topolewska M., Były opiekun z zasiłkiem dla bezrobotnych, „Dziennik Gazeta Prawna”, 2.02.2015.

Topolewska M., Osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne będą mogły podjąć pracę, „Dziennik Gazeta Prawna”, 15.11.2012, http://praca.gazetaprawna.pl/artykuly/661819,osoby_otzymujace_swadczenie_pielagnacyjne_beda_mogly_podjac_prace.html [dostęp: 30.01.2016].

Topolewska M., Trudno o zasiłek dla opiekuna niepełnosprawnego współmałżonka, „Gazeta Prawna”, 23.06.2014, <http://praca.gazetaprawna.pl/artykuly/805244,trudno-o-zasilek-dla-opiekunaniepelnosprawnego-wspolmalzonka.html> [dostęp: 29.03.2016].

Triantafillou J. et al., Informal care in the long-term care system, „European Overview Paper”, May 2010, http://www.euro.centre.org/data/1278594816_84909.pdf [dostęp: 7.03.2016].

Wiktor K., Czekajło A., Drozdowska B., Hebel R., Wybrane metody oceny czynnościowej (funkcjonalnej) w praktyce lekarskiej, „Annales Academiae Medicae Silesiensis”, t. 64, 2010, nr 5–6, s. 76–81.

Wilmowska-Pietruszyńska A., Putz J., Ubezpieczenie pielęgnacyjne jako propozycja rozwiązań systemowych potrzeb osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, „Postępy Nauk Medycznych”, 2009, nr 4, s. 264–267.

Wiśniewski P., WIGOR bez pałera, „Polityka Senioralna”, 2015, nr 1, s. 6–9.

Materiały konferencyjne, prezentacje i strony internetowe

IPiSS, O minimum socjalnym i minimum egzystencji, <https://www.ipiss.com.pl/?zaklady=minimumsocjalne-oraz-minimum-egzystencji> [dostęp: 25.03.2016].

Koalicja na rzecz Pomocy Osobom Niesamodzielnym, <http://niesamodzielnym.pl/> [dostęp: 30.03.2016].

Kubicki P., Wystąpienie, <https://www.youtube.com/watch?v=MhwINSxoGDA> [dostęp: 10.03.2016].

MPiPS, Wsparcie dla niepełnosprawnych i opiekunów (prezentacja), styczeń 2015, <https://www.mpips.gov.pl/download/gfx/mpips/pl/defaultaktualnosc/5528/7047/1/Prezentacja.pdf> [dostęp: 29.02.2016].

Szarfenberg R., Ubóstwo osób pracujących w Polsce, wystąpienie i prezentacja przedstawione podczas konferencji pt. Rzecznik Praw Pracowniczych – instytucja chroniąca ludzi pracy, Warszawa 31.01.2015, <http://rszarf.ips.uw.edu.pl/pdf/workingpoor.pdf> [dostęp: 29.02.2016].

Wilmowska-Pietruszyńska A., Przesłanki zapotrzebowania na opiekę długoterminową, prezentacja wygłoszona w Senacie RP dnia 13 lutego 2012 roku.

<http://eurocarers.org/innovage/?lang=pl> [dostęp: 8.03.2016].

<http://starsirodzice.pl/> [dostęp: 8.03.2016].